

اولین همایش ملی معماری، مرمت، شهرسازی و محیط زیست پایدار- ۲۸ شهریور ۱۳۹۲

ارتقای کیفی فضاهای شهری تاریخی با تاکید بر ابعاد بصری (نمونه موردی میدان عالی قاپو اردبیل)

مینا محاسن نیاری*، قاسم مطلبی، ناصر بنیادی

^۱ کارشناس ارشد طراحی شهری Mina.mahasnniari@gmail.com

^۲ دکترای معماری، عضو هیات علمی دانشگاه تهران motalebi@ut.ac.ir

^۳ دکترای شهرسازی، عضو هیات علمی مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی nb2713740@yahoo.com

چکیده

امروزه یکی از مهمترین مسائلی که نظر معماران، برنامه ریزان و طراحان شهری را به خود جلب نموده است، مسئله ی لزوم ارتقا کیفیت دید و منظر شهری در چارچوب مولفه بصری- زیباشناختی کیفیت محیط است. امری که به نظر می رسد نه به تنهایی بلکه در کنار ارتقا دیگر مولفه های کیفیت محیط چون مولفه های عملکردی - فعالیتی، معنایی- ادراکی و زیست محیطی، می تواند زمینه ارتقا کیفیت محیط در فضاها و عرصه های عمومی شهرهای امروزی را فراهم آورد به نظر می رسد فقدان هویت ملموس، نابسامانی و اغتشاش بصری، عدم امنیت روانی و سردرگمی افراد در عرصه های عمومی شهری، رها شدن و فرسودگی نشانه ها و عناصر فرهنگی- تاریخی، کیفیت نامناسب نماهای ساختمانی، فقدان شکل سازماندهی شده در فرم و منظر جداره های شهری، مشکل خوانایی، راهیابی، گم گشتگی و ابهام در جهت یابی، عدم ارزیابی مثبت مردم از فضاهای شهری و کاهش حس تعلق به محیط های شهری از لزوم ارتقا کیفیت دید و منظر شهری در چارچوب مولفه بصری- زیبایی شناختی کیفیت محیط حکایت می کند در این زمینه نگارندگان این نوشتار بر این باورند که شناخت، ساماندهی و طراحی آگاهانه محورهای دید، به عنوان گونه ای از چشم اندازهای شهری، به سمت نشانه های شاخص و ارزش های بصری شهری، نقشی مهم در ارتقا کیفیت دید و منظر شهری و به واسطه آن ارتقا کیفیت مولفه بصری- زیباشناختی محیط در فضاها و عرصه های عمومی شهری دارد

کلید واژه: کیفیت، ابعاد بصری، میدان عالی قاپو، اردبیل، سیمای شهری